

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 65.974 van 22 april 1997
in de zaak A. 70.187/IV-15.913.**

In zake :

1. Johan ARTOIS,
2. Dirk BAEKE,
3. Paul BERTON,
4. Erik BLAUWET,
5. Rudy BOONEN,
6. Francky BOUT,
7. Erwin BRIFFOZ,
8. Eric BROUCKE,
9. Frank CALLEWAERT,
10. Georges COX,
11. Stefaan DE RUYCK,
12. Johan DE RYCKE,
13. Germain DE STEUR,
14. Marc DE BIE,
15. Rudi DEFERM,
16. Ivan DEGRYSE,
17. Antoon DEJONGHE,
18. Michel DEMEULENAERE,
19. Geert DESCHEPPER,
20. Roger FRERE,
21. Herman GLORIEUX,
22. Willy GOVAERTS,
23. Jan GRYSEELS,
24. Alfons HAAGEN,
25. Jan HEYNDERICKX,
26. Walter HOLEMANS,
27. André HUBAU,
28. Jaak LECLUYSE,
29. Daniël LIEFOOGHE,
30. Michel LUYSEN,
31. Ghilain MARTENS,
32. Christian MEERT,
33. Johan MINTEN,
34. Raphael NACHTERGAELE,
35. Willy NAERT,
36. Thierry PARMENTIER,
37. Patrick PEETERS,
38. Rik POLLET,
39. Michel RAEYEN,
40. Guy RONSMANS,
41. Johny ROSSEEL,
42. Guido SCHEERS,
43. Guido SPRIET,
44. Romain STRAUVEN,
45. Felix STUYCKENS,
46. Joseph THEYS,
47. John THUWIS,
48. Eric VAN DAMME,
49. Rudy VAN DE SIJPE,

50. Jacky VAN HEE,
51. Honoré VANDECASTEELE,
52. Paul VANDENHOUDT,
53. Rudolf VANHEEL,
54. Daniël VANHOUTVINCK,
55. Martin VERBEURE,
56. Luc VERGOTE,
57. René VERRETH,
58. Luc VERSCHUEREN,
59. Christiaan VLEMINCKX,
60. Jozef VROMMAN,
61. Wim WAEGEMAN,
62. Roger DAENEN,
63. Alfred DE KEYSER,
64. Marc VEREECKEN

in de zaak A. 70.188/IV-15.907.

- In zake :
1. Stanislas BOONEN,
 2. Patrick DECRAEMER,
 3. Marc DE CROM,
 4. Michel DELARUE,
 5. Robrecht COSYN,
 6. Marc MINNE,
 7. Steven VAN DEN BRANDE,
 8. Frédéric VANDE CAVEYE,
 9. Guy VEKEMAN

in de zaak A. 70.189/IV-15.904.

- In zake :
1. Victor BUNTINCX,
 2. Jozef NELISSEN,
 3. Eric POLLENTIER,
 4. Jan SCHOLLIERS,
 5. Erik STANDAERT,
 6. André VAN DEN BON,
 7. Hans VAN DEN EYNDE,
 8. Marie-José VANDENBERCK

in de zaak A. 70.190/IV-15.905.

- In zake :
1. Etienne CALLENS,
 2. Norber DEPREZ,
 3. Roger Taelman,
 4. Luc VAN DORPE

in de zaak A. 70.191/IV-15.906.

- In zake : Daniël CARTON

in de zaak A. 70.192/IV-15.908.

In zake : John DEGRAEVE

in de zaak A. 70.193/IV-15.909.

In zake : 1. Wim DE ROOSTER,
2. Patrick JANSSENS,
3. Herman LEYS,
4. Jan LUCAS,
5. Emilius PROOST,
6. Godelieve SERE,
7. Jos SERNEELS,
8. Erik VAN CAMPENHOUT,
9. André VAN LOOVEREN

in de zaak A. 70.194/IV-15.910.

In zake : 1. Paul DERUYTER,
2. Frank DEBUCK,
3. Roger BOURGOIS,
4. Wilfried VANDENBERGHE,
5. Jean-Pierre SEGHERS

in de zaak A. 70.195/IV-15.911.

In zake : Jozef DOUWEN

in de zaak A. 70.196/IV-15.912.

In zake : 1. Frans SCHELLEKENS,
2. Leopold ZWISSELBERGER

in de zaak A. 70.357/IV-15.924.

In zake : 1. Guido BRUGGEN,
2. François COLLETTE,
3. Willy DE BLEECKERE,
4. Eddy DECOCK,
5. Georges DEMAEGHT,
6. Martin DEPRAETERE,
7. Jozef DE SCHEPPER,
8. Paul DE SCHUYTER,
9. Antoon DEVAERE,
10. Francine DEVILLE,
11. Guido DEVOS,
12. Jean-Pierre FACK,
13. Robert GIJSELS,
14. Renaat JANS,
15. Marnix LAGAERT,
16. Pierre LOOCKX,

17. Antonio MARTINEZ,
18. Luc MAZEREEL,
19. Daniël NYS,
20. Guido PAUWELS,
21. Joseph PEETERS,
22. André QUINTELIER,
23. Leon SCHABREGS,
24. Jean-Marie SCHAMP,
25. Dany SMET,
26. Daniël THEUNIS,
27. Robert THYSEN,
28. Daniël TROCH,
29. Eddy VANDENBERGH,
30. Pierre VAN HAELEST,
31. Erme VAN HYFTE,
32. Linda VANLANGENAEKER,
33. Michel VAN NIJVERSEEL,
34. William VAN QUICKELBERGE,
35. Gilbert VERACX,
36. Alfons VERVOORT,
37. Willy WAEGEMAN,
38. Johan WILLEMS,
39. Gerardus WINKELS,
40. Jan TORFS,
41. Christian SIMON

Alle voornoemde verzoekende partijen :
woonplaats kiezend bij
Advocaat M. FORGES,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Vossendreef 6/8

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
Minister van Landbouw en van Kleine en
Middelgrote Ondernemingen,
die woonplaats kiest bij
Advocaat M. MAHIEU,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Louizalaan 523.

D E R A A D V A N S T A T E , I V e K A M E R ,

Gezien de verzoekschriften die Johan ARTOIS
e.a. op 5 en 14 augustus 1996 hebben ingediend om de
schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van "de
beslissingen en akten van 30 mei 1996 van de verkie-
zingscommissie van de Gezworen Landmeters-Experts

(B.I.L.), uitgevaardigd 'in samenwerking met de Minister van Landbouw en van Kleine en Middelgrote Ondernemingen (Middenstand) K. PINXTEN', waaronder :

- de beslissing om over te gaan tot het nazicht van de kiezers;
- de beslissing om na onderzoek de kiezerslijsten op te maken en om er verzoeker evenals de andere personen te weren die ambtenaar zijn en de wettelijke en reglementaire bepalingen, waaronder het K.B. van 10 juni 1982, miskennen;
- de beslissing om over te gaan tot het nazicht van de kandidaturen;
- de beslissing om van de kandidaatslijsten (verzoeker evenals) de andere personen te weren die ambtenaar zijn en de wettelijke en reglementaire bepalingen, waaronder het K.B. van 10 juni 1982, miskennen en bijgevolg niet kiezer kunnen zijn";

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota's van de verwerende partij;

Gezien het verslag over de zaken opgemaakt door Eerste Auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikkingen van 20 februari 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 11 maart 1997;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter J. BORRET;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat N. WEINSTOCK, die loco Advocaat M. FORGES verschijnt voor de verzoekende partijen, en van Advocaat M. MAHIEU, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het, wat het beschikkend gedeelte betreft, eensluidend advies van Eerste Auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het bij artikel 91 van het procedurereglement vereiste advies van de Auditeur-generaal;

1. Overwegende dat voornoemde vorderingen dermate met elkaar zijn verbonden dat het wenselijk is dat zij worden gevoegd;

2. Overwegende dat de gegevens van de zaken kunnen worden samengevat als volgt :

2.1. De kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen, hierna te noemen de kaderwet, bepaalt in artikel 2 dat voor elk van de betrokken beroepen een beroepsinstituut wordt ingesteld.

Artikel 6 van de kaderwet bepaalt dat lid van het instituut is "eenieder die op het tableau van de beoefenaars of op de lijst van de stagiairs is ingeschreven". Artikel 8 van de kaderwet vertrouwt het opmaken van dat tableau en van die lijst toe aan de "Kamers" -blijkens artikel 6 van de kaderwet organen van het instituut-, te weten twee "uitvoerende Kamers" en, beslissend over de beroepen tegen de beslissingen van die "uitvoerende Kamers", twee "Kamers van beroep".

De beslissingen in laatste aanleg van de uitvoerende kamers en de eindbeslissingen van de kamers van beroep kunnen door de betrokkenen of door de voorzitter van de Nationale Raad -ook een orgaan van het instituut- blijkens artikel 6 van de kaderwet- voor het Hof van Cassatie worden gebracht wegens schending van de wet of wegens schending van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen.

2.2. De leden van de diverse organen van het beroepsinstituut worden verkozen door de personen die op het tableau van de beoefenaars zijn ingeschreven, aldus artikel 6, § 3, van de kaderwet. Daar is ook bepaald dat de Koning de verkiezing regelt. Dat geschiedt bij het koninklijk besluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstituten die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht. Hoofdstuk II (de artikelen 10 tot en met 23) van dat besluit vertrouwt "de organisatie van de verkiezingen" toe aan "het bureau van de Raad", samengesteld uit de voorzitter, de onder-voorzitter en de penningmeester van de Nationale Raad.

2.3. Ten aanzien van een nieuw instituut, zoals dat van de gezworen landmeters-experten, dat bij koninklijk besluit van 18 januari 1995 wordt ingesteld, is in overgangsbepalingen voorzien.

2.3.1. Voor het lidmaatschap bepaalt artikel 17 van de kaderwet ten gunste van "de personen die op de datum waarop een ter uitvoering van deze wet genomen besluit in werking treedt het gereglementeerd beroep uitoefenen", dat ze worden ingeschreven op een lijst opgemaakt door de burgemeester van de gemeente waar zij hun hoofdvestiging hebben. Artikel 17 bepaalt voorts dat over de definitieve lijst "Raden van erkenning" beslissen nadat ze uitspraak hebben gedaan over het beroep ingesteld door hen aan wie een inschrijving op

een gemeentelijke lijst werd geweigerd. De personen die op de definitieve lijst voorkomen, zo bepaalt artikel 17 nog, nemen deel aan de oprichting van het beroepsinstituut en worden op het tableau van de beoefenaars van het beroep ingeschreven.

De overgangsregeling van het voormelde wetsartikel wordt "georganiseerd" in een koninklijk besluit van 24 juni 1987. Artikel 18 van dat besluit bepaalt met betrekking tot de beslissingen van de raden van erkenning : "In geval van vernietiging van één van hun beslissingen door de Raad van State, wordt het dossier teruggezonden naar de kamer van beroep van het betrokken Beroepsinstituut".

2.3.2. De overgangsregeling voor de eerste verkiezingen is te vinden in het onder 2.2. vermelde koninklijk besluit van 27 november 1985. Artikel 69 van dat besluit bepaalt dat een "verkiezingscommissie" "alle aan het bureau van de Nationale Raad toevertrouwde bevoegdheden waarneemt"; onder 2.2. is gezien dat aan het bureau van de Nationale Raad "de organisatie van de verkiezingen" is toevertrouwd.

2.4. Met betrekking tot de onderhavige zaken worden geen notulen overgelegd van de beslissing van de Nederlandstalige raad van erkenning over de definitieve ledenlijst. Wel wordt voorgebracht een brief van 30 april 1996 van de secretaris van die raad waarbij hij de definitieve lijst van de Nederlandstalige gezworen landmeters-experten aan de bevoegde minister toestuurde. Het wordt niet betwist dat alle verzoekers op deze lijst voorkomen.

2.5. Op 30 mei 1996 gaat de verkiezingscommissie over tot het "afsluiten van de kiezerslijst". Zij blijkt de inschrijving van verzoekers op deze lijst geweigerd te hebben. Het wordt niet betwist dat deze weigering gesteund is op het feit dat verzoekers ambtenaar zijn,

waaruit dan wordt afgeleid dat ze geen lid van het instituut kunnen worden vanwege het koninklijk besluit nr. 46 van 10 juni 1982 betreffende de cumulaties van beroepsactiviteiten in sommige openbare diensten.

2.6. Sommige verzoekers blijken tevens kandidaat voor de verkiezingen te zijn. Op 30 mei 1996 weigert de verkiezingscommissie hun kandidatuur om dezelfde reden als vermeld onder 2.5.

2.7. Verzoekers richten hun beroep tegen de onder 2.5. en 2.6. gerelateerde beslissingen van de verkiezingscommissie.

3. Overwegende dat de verwerende partij als exceptie van onontvankelijkheid *ratione materiae* opwerpt dat tegen de bestreden beslissingen geen beroep mogelijk is omdat het "voorlopige" beslissingen zijn;

3.1. Overwegende dat men zich tevergeefs afvraagt wat "voorlopig" is aan beslissingen die zonder enig voorbehoud dat op een nog "definitief" tot stand te komen beslissing wijst, verzoekers van kiezers- en kandidatenlijsten weren; dat de exceptie iedere grond mist;

4. Overwegende dat de verwerende partij als exceptie van onontvankelijkheid *ratione personae* en tevens als verweer tegen het eerste annulatiemiddel opwerpt dat verzoekers geen wettig belang bij hun vordering hebben omdat hun inschrijving onverenigbaar is met het hen als ambtenaar treffende verbod opgelegd in het koninklijk besluit nr. 46 van 10 juni 1982 betreffende de cumulaties van beroepsactiviteiten in sommige openbare diensten, hierna te noemen het cumulatiebesluit; dat blijkens artikel 2 bedoeld verbod het verbod is beroepsactiviteiten te cumuleren;

4.1. Overwegende dat in hun eerste annulatie-middel verzoekers aanvoeren dat de verkiezingscommissie niet bevoegd is om de definitief door de raden van erkenning vastgestelde lijst te "onderzoeken" en een nieuwe lijst op te maken;

4.2. Overwegende dat de verwerende partij meent dat de verkiezingscommissie wel bevoegd was om op grond van het cumulatiebesluit verzoekers van de kiezers- en kandidatenlijst te weren; dat zij haar argumentatie opbouwt als volgt :

a. het aan de ambtenaren in het cumulatiebesluit opgelegde cumulatieverbod is een regel van openbare orde; die regel "dringt zich op aan allen" en een situatie die er strijdig mee is kan dus geen enkel gevolg hebben;

b. met toepassing van artikel 159 van de Grondwet had de verkiezingscommissie het recht, zoniet de plicht om de onwettigheid op te werpen van de beslissing van de raad van erkenning waarbij verzoekers op de lijst werden opgenomen tegen bovengenoemde regel van openbare orde in;

c. waar verzoekers stellen dat artikel 159 van de Grondwet niet door de verkiezingscommissie, een administratieve overheid, kon worden ingeroepen, ontlopen zij het probleem. Immers, de Raad van State is gebonden door het genoemde artikel en is dienvolgens verplicht om toepassing te weigeren van de onwettige beslissing van de raad van erkenning; kan hem van die verplichting niet ontslaan de op het rechtszekerheidsbeginsel gesteunde leer volgens welke een onwettige administratieve individuele rechtshandeling die rechten verleent niet meer betwist kan worden of door de administratie ingetrokken na het verstrijken van de termijn van zestig dagen binnen welke er een annulatieberoep kan tegen worden ingesteld;

4.3. Overwegende dat de Raad vooralsnog de argumentatie van de verwerende partij in geen van haar bouwstenen kan bijvallen;

4.3.1. Overwegende wat de in a. onder 4.2. gemaakte overweging betreft, dat de vraag of het aan de ambtenaren in het cumulatiebesluit opgelegde cumulatieverbod van openbare orde is, te dezen niet relevant is; dat hier de echte vraag is wat de rechtsgevolgen zijn van overtreding van die regel, van openbare orde of niet, en door wie die rechtsgevolgen tot stand gebracht kunnen worden of kunnen worden vastgesteld;

Overwegende dat het enige rechtsgevolg dat het cumulatiebesluit aan een overtreding van het cumulatieverbod verbindt, een tuchtstraf is : "Inbreuken op de bepalingen van dit besluit geven aanleiding tot tuchtstraffen", aldus luidt artikel 9; dat zulks aansluit bij het feit dat het besluit geconcipieerd is in functie van de rechtsverhouding ambtenaar-bestuur; dat also als afwijking op het cumulatieverbod wordt aangenomen "de cumulatie van beroepsactiviteiten inherent aan het uitoefenen van het ambt" (artikel 3, § 1); dat zo nog het bevoegde bestuursorgaan machtiging tot cumulatie kan verlenen "buiten de diensturen" en voor beroepsactiviteiten die "zonder nadeel voor de dienst of voor het publiek uitgeoefend kunnen worden"; dat aldus telkens opnieuw het besluit de ambtenaar als ambtenaar viseert, niet als uitoefenaar van een ander beroep : oefent hij tegen het verbod in een andere beroepsactiviteit uit, dan wordt hij, tuchtrechtelijk, getroffen in zijn hoedanigheid van ambtenaar, niet in zijn hoedanigheid van uitoefenaar van dat beroep; of hij een afwijking op het verbod kan verkrijgen, daarvoor is de weerslag op de werking van het bestuur decisief : uiteraard geen bezwaar als de activiteit inherent is aan de uitoefening van het ambt, voor het overige mogelijkheid tot afwijking mits de activiteit buiten de

diensturen en zonder schade voor de dienst of voor het publiek kan worden uitgeoefend;

Overwegende dat ook de met toepassing van het cumulatiebesluit te nemen beslissingen blijkens de tekst van dat besluit kaderen binnen de rechtsband bestuur-ambtenaar : het bestuur legt zijn ambtenaar een tuchtstraf op voor overtreding van het cumulatieverbod, het bestuur kan zijn ambtenaar een afwijking van dat verbod verlenen;

Overwegende dat het wel zo is dat het oogmerk van het cumulatiebesluit niet zuiver de goede werking van het bestuur is; dat het een besluit betreft dat genomen is op grond van de bijzondere-machtenwet van 2 februari 1982 en dat het, zoals vermeld in het verslag aan de Koning dat het besluit voorafgaat, in overeenstemming met die wet ook tot de opslorping van de werkloosheid wil bijdragen door "een betere verdeling van de beroepsactiviteiten (te) verzekeren" en vooral wil ingaan tegen "deze vormen van cumulatie die een mededinging betekenen voor de in de privé-sector tewerkgestelde personen, op een ogenblik dat de werkloosheidsgraad zeer hoog blijft"; dat de bescherming van in de privé-sector werkzame personen die het besluit aldus mede blijkt na te streven, echter niet wegneemt dat de rechtsregels die het door dat besluit ingestelde cumulatieverbod organiseren, alle te situeren zijn binnen de rechtsverhouding ambtenaar-bestuur en dus alleen binnen die rechtsverhouding toegepast kunnen worden;

Overwegende dat op grond van het bovenstaande de Raad vooralsnog de mening is toegedaan dat het cumulatiebesluit met name geen toepassing kan krijgen in de rechtsverhouding tussen het op te richten beroepsinstituut van gezworen landmeters-experten en de leden van dat instituut door om reden van een -echte of

vermeende- overtreding van voormeld besluit de toegang tot dat instituut aan ambtenaren te ontzeggen;

4.3.2. Overwegende wat de in b. onder 4.2. gemaakte overweging betreft, dat uit het overzicht onder 2.1. tot en met 2.3.2. van de desbetreffende wetgeving en reglementering blijkt dat binnen de rechtspersoon beroeps-instituut de kamers de organen zijn die beslissen over het lidmaatschap van het instituut en het bureau van de raad het orgaan is dat de verkiezingen organiseert; dat uit dat overzicht ook blijkt dat wanneer het beroeps-instituut nog moet worden opgericht, bij wijze van overgangsregeling de taak van de kamers wordt waargenomen door de raden van erkenning en de taak van het bureau van de raad door de verkiezingscommissie; dat die raden van erkenning en die verkiezingscommissie niets anders dan organen van de Belgische Staat kunnen zijn;

Overwegende dat de opdrachten van de kamers -of de raden van erkenning- en het bureau van de raad -of de verkiezingscommissie- duidelijk gescheiden zijn; dat de eerstgenoemde de ledenlijsten -die meteen de kiezerslijsten zijn- vaststellen, de laatstgenoemde de verkiezingen organiseren; dat geen enkele bepaling ook maar doet vermoeden dat beider taken in mekaar zouden overlopen, met name doordat de laatstgenoemde op enige manier zouden kunnen controleren of de ledenlijsten door de eerstgenoemde wel naar behoren zijn vastgesteld;

Overwegende dat ook de verwerende partij een bepaling met die strekking niet aanwijst; dat als ze de verkiezingscommissie dan toch bevoegd acht om de ledenlijsten te controleren en om, als die controle negatief uitvalt, degenen te weren die er naar haar oordeel ten onrechte op zijn geplaatst, het is op grond van artikel 159 van de Grondwet;

Overwegende dat de aan een administratieve overheid toevertrouwde belangen geschaad kunnen zijn door een onwettige beslissing; dat zij in dat geval bij de bevoegde rechter kan opkomen tegen die beslissing, maar dat er zo te zien geen reden is opdat zij zou kunnen wat de burger zeker niet kan, te weten zichzelf recht doen door eigener gezag die beslissing te negeren;

Overwegende dat wanneer de belangen die aan een administratieve overheid zijn toevertrouwd, niet geschaad zijn door een onwettige beslissing, ze tegen die beslissing niet eens bij de rechter kan opkomen, laat staan dat ze ze eigener gezag zou kunnen negeren;

Overwegende dat in beide gevallen het anders is voor de onbestaande handeling; dat het eigene van de onbestaande handeling immers is dat haar feitelijk bestaan genegeerd mag worden, overigens evengoed door de burger als door de overheid; dat echter klaarblijkelijk niet beweerd kan worden dat de beslissing van de raad van erkenning om verzoekers op de ledenlijst te brengen zo grof onwettig is dat ze voor onbestaand gehouden moet worden;

Overwegende dat artikel 159 van de Grondwet dus geen grondslag verschaft aan de verkiezingscommissie om de beslissing van de raad van erkenning voor onwettig te houden;

Overwegende dat zelfs als artikel 159 van de Grondwet in het algemeen beschouwd ook door de overheid zou kunnen worden toegepast, in de onderhavige zaken niet kan worden aangenomen dat de verkiezingscommissie dit zou doen ten opzichte van de beslissing van de raad van erkenning; dat zoals gezien beide colleges organen zijn van een en dezelfde rechtspersoon, de Belgische Staat; dat de verkiezingscommissie in strijd handelt met de bevoegdheidsverdeling binnen die ene rechtspersoon

wanneer ze zich mengt in de uitoefening van een bevoegdheid -het vaststellen van de ledenlijst- die niet aan haar maar aan de raden van erkenning is toevertrouwd; dat wanneer binnen een bepaalde rechtspersoon op onwettige beslissingen kan worden teruggekomen, dit behoudens uitdrukkelijke anders luidende regeling, zaak is van het orgaan dat de beslissing heeft genomen of van een hiërarchisch hoger orgaan; dat alweer uitzondering moet worden gemaakt voor het geval van de onbestaande handeling, die door ieder orgaan genegeerd kan worden, maar dat ook alweer moet worden vastgesteld dat men de beslissing van de raad van erkenning om verzoekers op de ledenlijst te brengen bezwaarlijk voor een onbestaande handeling kan doen doorgaan;

Overwegende dat op grond van het bovenstaande de Raad vooralsnog de mening is toegedaan dat de verwerende partij zich tevergeefs op artikel 159 van de Grondwet beroept om de handelwijze van de verkiezingscommissie te rechtvaardigen;

4.3.3. Overwegende wat de in c. onder 4.2. gemaakte overweging betreft, dat de Raad geen reden ziet om de opvatting op te geven dat een individuele rechtverlenende beslissing wegens onwettigheid in principe niet meer betwist of ingetrokken kan worden wanneer de termijn voor het annulatieberoep verstreken is;

Overwegende dat artikel 159 van de Grondwet is uitgedacht als een bescherming van de burger tegen de administratieve overheid; dat artikel 159 de burger in staat stelt om tegen de administratieve overheid de onwettigheid van haar beslissingen te doen gelden; dat dit ons rechtsbestel tot een rechtsstaat maakt; dat met de stelling die de verwerende partij voorstaat, artikel 159 de administratieve overheid in staat stelt om de onwettigheid van haar beslissingen tegen de burger te doen gelden; dat dit helemaal niet eigen is aan de

door artikel 159 beschermde rechtsstaat; dat de handhaving van de wet -of wat er voor moet doorgaan- tegen de burger integendeel in een absolute staat maar al te goed verzekerd wordt;

Overwegende dat wanneer de verwerende partij het door haar geciteerde argument bijvalt volgens hetwelk het principe dat een onwettige individuele rechtverlenende administratieve rechtshandeling niet meer kan worden ingetrokken na verloop van de termijn voor het annulatieberoep "ne permet pas de sanctionner une illégalité particulièrement choquante", zij uit het oog verliest dat op dat principe precies uitzondering wordt gemaakt wanneer de onwettigheid bijzonder choquant is; dat, immers, dat principe geen gelding heeft wanneer de handeling die een recht verleent, zo grof onrechtmatig is dat ze voor onbestaande moet worden gehouden, of wanneer ze door bedrog is uitgelokt; dat zodanige beslissingen zonder enige beperking in de tijd ingetrokken kunnen worden; dat in de opvatting die de verwerende partij voorstaat beslissingen die rechten verlenen zonder beperking in de tijd buiten werking gesteld kunnen worden ook als ze niemand choqueren of nog choqueren, laat staan enige schade toebrengen; dat als ze dat wel gedaan hebben, degene die er door werd geschaad, er de vernietiging door de Raad van State kon van vorderen binnen de wettelijk gestelde termijn; dat zodoende met de instelling van de Raad van State een voordien niet bestaand evenwicht in de hand werd gewerkt tussen het wettigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel die de verwerende partij als mekaar uitsluitend tegenover elkaar stelt;

4.4. Overwegende dat uit het vorenstaande volgt dat -zie 4.- de exceptie van onontvankelijkheid *ratione personae* moet worden afgewezen en -zie 4. en 4.1.- het eerste annulatiemiddel van verzoekers ernstig is;

5. Overwegende dat als moeilijk te herstellen ernstig nadeel verzoekers doen gelden dat ze uitgesloten worden van de verkiezingen; dat degenen onder hen die zich bij die verkiezingen kandidaat hebben gesteld, daaraan toevoegen dat hun de toegang tot een mandaat in de organen van het instituut wordt ontzegd; dat alle verzoekers erop wijzen dat de volgende verkiezingen pas na zes jaar worden georganiseerd;

5.1. Overwegende dat de verwerende partij in de eerste plaats riposteert dat het onrechtmatig weglaten van verzoekers op de kiezers- en kandidatenlijsten niet noodzakelijk de ongeldigheid van de verkiezingen zelf moet meebrengen en dat als dat wel het geval is, nieuwe verkiezingen georganiseerd kunnen worden om het aan verzoekers berokkende nadeel te herstellen;

5.2. Overwegende dat de verwerende partij niet duidelijk maakt hoe verkiezingen als de hier georganiseerde geldig zouden kunnen zijn al hebben verzoekers er ten onrechte niet aan kunnen deelnemen;

Overwegende dat, wat de mogelijkheid van het organiseren van nieuwe verkiezingen betreft, vastgesteld moet worden dat de verwerende partij in de tweede plaats nog stelt dat zelfs als hij meent dat er een moeilijk te herstellen ernstig nadeel voorhanden is, de Raad door een afweging van belangen toch de schorsing zou moeten weigeren : "De situatie", zo betoogt zij, "die zou ontstaan ten gevolge van de niet-uitvoering van de verkiezingsoperaties binnen de wettelijk gestelde termijnen, alsook de daaruitvolgende vertraging bij de organisatie van het gereglementeerde beroep, zou een aanzienlijk grotere schade veroorzaken dan de schade die eruit zou volgen voor verzoekende partijen wanneer dezen (volgens hun stellingname) voorlopig uitgesloten zouden zijn van de mogelijkheid om deel te nemen aan de organisatie van het beroep";

Overwegende dat de gezworen landmeters-experten het reeds jaren zonder instituut stellen; dat de verwerende partij niet doet inzien dat "de organisatie van het gereglementeerde beroep" plots uiterst dringend is geworden; dat zij nog minder doet inzien dat de schade voor die organisatie niet nog beduidend groter zou zijn wanneer de Raad de vordering tot schorsing niet zou toewijzen, maar wel een annulatieberoep gegrond zou bevinden met het gevolg dat er nieuwe verkiezingen moeten worden georganiseerd, met het normale gevolg ook dat alle beslissingen die op basis van de gehouden verkiezingen genomen zijn, onwettig zijn, met de daarbij komende verzwarende omstandigheid dat, in de thesis van de verwerende partij, die onwettigheid zonder beperking in de tijd vastgesteld zal kunnen worden;

5.3. Overwegende dat de vereiste omtrent het moeilijk te herstellen ernstig nadeel is vervuld;

5.4. Overwegende dat de verwerende partij in ondergeschikte orde vraagt dat de Raad zijn uitspraak zou opschorten "totdat het Arbitragehof geantwoord heeft op de hiernavolgende door de Raad van State aan het Arbitragehof voor te leggen prejudiciële vraag :

'Worden de vigerende artikelen 10 en 11 van de Grondwet geschonden door de artikelen 14 en 19 van de bij koninklijk besluit dd. 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State,

in de onderstelling dat deze laatstgenoemde artikelen uitgelegd worden in die zin dat zij voor de Raad van State de mogelijkheid zouden uitsluiten, om te oordelen omtrent (het verzoek tot) de nietigverklaring van een administratieve (rechts)handeling, om in overeenstemming met het vigerend artikel 159 van de Grondwet, de onwettigheid vast te stellen van een administratieve individuele (rechts)handeling die rechten tot stand brengt, die voorafgaandelijk is en die vooralsnog niet werd nietig verklaard, noch zelf het voorwerp uitmaakte van een annulatieverzoek binnen de termijn van zestig dagen,

terwijl andere jurisdictionele organen, meer bepaald gerechtelijke, wèl over de mogelijkheid beschikken om, in overeenstemming met het vigerend

artikel 159 van de Grondwet, te allen tijde de onwettigheid vast te stellen van een individuele (rechts)handeling die rechten tot stand brengt, die voorafgaandelijk is en die vooralsnog niet werd nietig verklaard, noch zelf het voorwerp uitmaakte van een annulatieverzoek binnen een termijn van zestig dagen'";

5.4.1. Overwegende dat binnen het raam van het kort geding de Raad van State geen prejudiciële vraag aan het Arbitragehof vermag te stellen; dat de wetgever de procedure tot schorsing vóór de Raad van State en die betreffende de behandeling van een prejudiciële vraag gesteld aan het Arbitragehof niet op elkaar heeft afgestemd; dat had de wetgever dat gedaan, onomstootbaar vast zou staan dat het zijn wil was dat ook binnen het raam van het kort geding vóór de Raad van State, deze laatste prejudiciële vragen aan het Arbitragehof dient te stellen; dat nu de wil van de wetgever op deze wijze niet blijkt en ook niet op een andere wijze, aangenomen moet worden dat hij niet gewild heeft dat door het procédé van een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof de partijen in het kort geding langer op een uitspraak zouden moeten wachten, terwijl, hij, wetgever, een vlotte uitspraak heeft gewild aangezien hij de termijn voor uitspraak op vijfenveertig dagen heeft bepaald in artikel 17, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat aangenomen dat de Raad van State wel bevoegd is om in het kader van een schorsingsprocedure te oordelen of er ja dan neen ernstige twijfel bestaat over de door het Arbitragehof definitief te beoordelen grondwettigheid van de in dat kader ter sprake gebrachte wet, hij in de onderhavige zaken oordeelt van niet;

Overwegende dat in de vraagstelling van de verwerende partij het a priori uitgesloten wordt geacht dat de artikelen 14 en 19 van de gecoördineerde wetten

op de Raad van State uitgelegd moeten worden in die zin dat zij voor "andere jurisdictionele organen, meer bepaald gerechtelijke" de door de verwerende partij beschreven mogelijkheid uitsluiten; dat, immers, in haar vraagstelling de verwerende partij voetstoots de juistheid aanneemt van de stelling dat die jurisdictionele organen wel over die mogelijkheid beschikken; dat zij die stelling in hoofdzaak baseert op wat zij het mijlpaalarrest van 21 april 1988 van het Hof van Cassatie noemt;

Overwegende dat zij in de citaten die zij uit de aan het arrest voorafgaande conclusies van het Openbaar Ministerie geeft, de overtuiging verwoord vindt dat de schending waarover zij een prejudiciële vraag gesteld wenst te zien worden, niet voorhanden is; dat in de door haar geciteerde conclusies te lezen staat wat volgt : "La jurisprudence du Conseil d'Etat concernant le retrait des actes administratifs peut trouver sa justification dans des raisons propres à la juridiction administrative, résultant notamment des délais imposés par le législateur à l'exercice des recours pour excès de pouvoirs" en "La condamnation de l'autorité administrative à exécuter un acte illégal, prononcée par le juge civil, a une portée différente de l'interdiction faite à l'administration de retirer cet acte ou de se prévaloir de son illégalité à l'appui du retrait d'un acte postérieur";

6. Overwegende dat voldaan is aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen;

Overwegende dat artikel 17, § 4, van de voormelde gecoördineerde wetten het volgende bepaalt :

"(...) Indien de schorsing is bevolen, wordt binnen zes maanden na de uitspraak van het arrest uitspraak gedaan over het verzoekschrift tot nietigverklaring";

dat een zo korte termijn zich niet verdraagt met de gewone termijnen van de rechtspleging; dat deze laatste derhalve dienen te worden ingekort zoals wordt aangegeven in het onderstaande dictum,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vorenvermelde vorderingen tot schorsing worden gevoegd.

Artikel 2.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van "de beslissingen en akten van 30 mei 1996 van de verkiezingscommissie van de Gezworen Landmeters-Experts (B.I.L.), uitgevaardigd 'in samenwerking met de Minister van Landbouw en van Kleine en Middelgrote Ondernemingen (Middenstand) K. PINXTEN', waaronder :

- de beslissing om over te gaan tot het nazicht van de kiezers;
- de beslissing om na onderzoek de kiezerslijsten op te maken en om er verzoeker evenals de andere personen te weren die ambtenaar zijn en de wettelijke en reglementaire bepalingen, waaronder het K.B. van 10 juni 1982, miskennen;
- de beslissing om over te gaan tot het nazicht van de kandidaturen;
- de beslissing om van de kandidaatslijsten (verzoeker evenals) de andere personen te weren die ambtenaar zijn en de wettelijke en reglementaire bepalingen, waaronder het K.B. van 10 juni 1982, miskennen en bijgevolg niet kiezer kunnen zijn".

Artikel 3.

De termijn voor het indienen van de memories van antwoord en van wederantwoord wordt beperkt tot dertig dagen.

De termijn voor het indienen van de laatste memories wordt beperkt tot vijftien dagen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op tweeëntwintig april 1900 zevenennegentig, door de IVe kamer, die was samengesteld uit :

de H.	J. BORRET,	kamervoorzitter, voorzitter,
Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de H.	D. VERBIEST,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. BORRET.